

կիրակիին վերաբերեալ պատուէրը մէկ մասն էր տասնաբանէին որ մատարն Աստուծոյ գլուխը քարեղէն տախտակներու վրայ: Այն պատուէրը Հրէից ծիսական օրէնքին մէկ մասը չէր, այլ, տասնաբանէին միւս պատուէրներուն պէս, միշտ պարտաւորիչ պատուէր մըն է: Ուստի, թէև գործէ դադարում պահանջելով մարմնոյն հանդիստ կու տայ, անոր առաջին և գերագոյն նպատակն է յարմար ժամանակ մը տալ մարդոց զԱստուած պաշտելու և իրենց հոգևոր օգուտը փնտռելու. և ինչ որ այս նպատակէն օտար կամ անոր հակառակ է՝ կիրականաւոր գործ չէ: Աստուծոյ Հրէից տուած յայանութեան բոլոր պատմութիւնը, ինչպէս որ կը կարգանք Հին կտակարանին մէջ, և քանի քանի անձանց փորձառութիւնը, կը ցուցնեն թէ Աստուած երբէք հոգևոր օրհնութիւններ չի

տար անոնց որ չեն պահեր անոր կիրակին:

Ուստի, մինչ այսպիսի զբօսանաց երթևեկութիւններ, ինչպէս է վերոյիշեալը, յարմար և փափաքելի են եօթնեկին ուրիշ օրերուն մէջ, ոչ ապաքէն յայտնի է թէ անոնք որ կիրակին կը դորժածեն այն նպատակին համար, սուրբ օրուան հեղինակութեանը կամ սրբութեանը վրայ բնաւ գաղափար չունին, և բանի տեղ չեն դնել այն հոգեւոր վախճանը առ որ Աստուած կ'ուզէ ծառայեցնել կիրակին:

Երկրորդ, եթէ դպրոցի մը դաստիարակը կը սովորեցնէ իր աշակերտները բանի տեղ չդնել սուրբ օրուան նկատմամբ Աստուծոյ պատուէրը, ինչպէս կրնայ անոնց սրելիցէ քաջահայր կրթութիւն տալ: Երբ կը սորվեցնէ անոնց չխաբել, սուտ չխօսիլ և չգողնալ, ոչ միայն սորվեցնելու է ասոնք իբրև մարդկային և օգտակար միջոցներ, այլ մանաւանդ իբրև Աստուծոյ պատուիրուած օրէնք և պատուէր: Բայց ինչպէս կրնայ մէկը սորվեցնել թէ չստել պատուէր է Աստուծոյ, մինչ բանի տեղ չդնել Աստուծոյ ուրիշ մէկ պատուէրը, որ է սուրբ օրուան պահպանութիւնը: Եւ եթէ բարոյական կրթութիւնը զոր իր աշակերտներուն կու տայ ամենեւին հիմնուած չէ Աստուծոյ իշխանութեանը վրայ, միթէ այնպիսի կրթութիւն մը բարոյական կրթութիւն է, իրօք արժէք մը ունի: Բարոյական կրթութիւն տալը կը նշանակէ սորվեցնել բարին և չարը. բայց երբ մէկը բանի տեղ չի դնել զԱստուծոյ կամ անոր խօսքը, ինչպէս կրնայ երբեք որոշել թէ որն է բարին և որն է չարը: Յայտնի է թէ առանց Աստուծոյ որևիցէ բարոյական կրթութիւն առանց հիման է: «Սկիզբն իմաստութեան երկիւղ Տեառն»: Բարոյականութիւնը որ առանց այս սկզբան է՝ ոչինչ է, և չես կրկար փտահիլ թէ փորձութեան օրը պիտի կարենայ դիմանալ:

Սրգարեւ ինչո՞ւ համար մարդիկ այնպէս չարաչար կ'աշխատին յօգուտ դաստիարակութեան, մինչ բանի տեղ չեն դնել զպատուէրսն Աստուծոյ առանց որոյ երկիւղին և օրհնութեանը դաստիարակութիւնը բնաւ արժէք չունի: Ինչո՞ւ համար այնչափ ստակ տալ տղայոց դաստիարակութեան համար, և ետքը տեսնել որ անոնք Աստուծոյ երկիւղը չունին իրենց աչքերուն առջև: Ինչո՞ւ համար այնպէս

չարաչար աշխատիլ սահմանադրութիւն հաստատելու, և ապա Աստուծոյ բարկութիւնը շարժել պղծելով կիրակին տարին անգամ մը սահմանադրութեան տարեգարծը կատարելու համար: Պատմութիւնը միշտ ցրցուցած է Եսայեայ մարդարէին բերնով ըսուած պատգամին ճշմարտութիւնը. «Քեզի ծառայութիւն չընող ազգը ու թագաւորութիւնը պիտի կորսուի» (Ես. 4. 12): Ապա ստուգիւ, անոնք որ ճշմարտապէս կը սիրեն իրենց ազգը և իրենց զաւակներուն լաւագոյն և դերագոյն օգուտը կը փափաքին կիրակին անսուրբ ընելուն դէմ մաքառելու են:

Եթէ ոք հարցունէ թէ ինչո՞ւ համար մենք վերոյիշեալ զբօսանքը միայն յիշեցինք, մինչ քահանաներ և եպիսկոպոսներ և բոլոր ժողովուրդն առհասարակ կը պղծեն սուրբ օրը և զայն զբօսանաց համար կը դորժածեն, մեր պատասխանը սա է թէ, վասն զի վերոյիշեալ զբօսանքն ընել տուող անձը հասարակութեան առջև իբրև խմբագիր և իբրև դաստիարակ նշանաւոր է, ուստի և մեծ պարտաւորութեան ներքև է նայիլ որ իր օրինակին ազդեցութիւնը յօգուտ ըլլայ և ոչ ի վնաս:

ԲՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍՐԸ

Մինչ Բուսիոյ կայսրը մօտերս Անգղիա էր, Աւետարանական Դաշնակցութեան նախագահն ու ժողովը նամակ մը մատուցին անոր, որուն մէջ շնորհակալ կ'ըլլային կայսեր որ քանի մը անգամ իր հզօր միջամտութեամբ Բուսիոյ մէջ կրօնական ազատութիւն շնորհեց և այս մասին եղած բռնութիւնը դադարեցուց, ինչպէս որ Դաշնակցութիւնը խնդրած էր: Նամակն ի վերջոյ սա խօսքերը կը յաւելու. «Բուսիոյ մէջ կրօնքի ազատ և ապահով ազատութիւն մը տալու նկատմամբ ձեր կայսերական որոշման տուած ազդեցութիւնը կը վստահացնեն զմեզ թէ, մեր կրօնակցաց խղճի ազատութեանը համար երբ հարկ ըլլայ մեզի ձեր կայսերական մեծութեանը դիմել, մեր բողոքն ի զուր պիտի չըլլայ: Կը հաւատանք որ այս կրօնական պաշտպանութիւնը շնորհելով ձեր կայսերական մեծութիւնը պիտի զօրացնէ հիմունքը սրոնց վրայ կ'ենան ազդերուն զոհութիւնը, հաւատարմութիւնը և երջանկութիւնը: »

ՃԱՐՈՆԻ

Ճարոնի հասարակաց կրթութեան պաշտօնարանն այս տէրութեան մէջ դաստիարակութեան արդի վիճակին վրայ տեղեկագիր մը հրատարակած է: Այս տեղեկագրէն կը սորվինք թէ հին կառավարութիւնը 7 բարձրագոյն դպրոց ունի, որոնց մէջ 97 ուսուցիչ կայ, որոնց 46ն օտարազգի են, և թէ ուսանողաց թիւն է 1,337: Կան նաև երեք վարժապետանոցք 163 աշակերտօք: Բոլոր այս հաստատութեանց մէջ արտաքին գիտութիւններ և լեզուներ կը սորվուին: Դարձեալ կան 6,261 հասարակ դպրոցներ 5,856 վարժապետօք և 472,047 աշակերտօք: Այս դպրոցներուն մէջ դորժածուած բոլոր դիւրերը Ճարոնեւրէն են:

Մօտերս Բուսիոյ տէրութեան Աշխարհագրական ընկերութեան մէկ ժողովին մէջ, Ճարոնի մէջ ազատական գաղափարաց տարածուիլը ցուցնելու համար, հետեւեալ դէպքը պատմուեցաւ:

Երիտասարդ Ճարոնցի մը, որ իր կառավարութեանը կողմէն Ամերիկա ղրկուած էր ուսում սորվելու և տարին իբր երկու հարիւր լիւրա կ'ընդունէր իր ծախուցը համար, Քրիստոնէութեան դարձաւ: Ճարոնի հին մէկ օրէնքին համեմատ այս երատասարդը մահապարտ էր: Երիտասարդը խորհելով թէ պարտական էր իմացընել կառավարութեան իր Քրիստոնեայ եղած ըլլալը, նամակ մը գրելով կառավարութեան իմացուց եղելութիւնը, և խոստովանեցաւ թէ այնուհետեւ իրաւունք չունէր իր ծախուցը համար ստակ պահանջելու: Ասոր վրայ Ճարոնի կառավարութիւնը պաշտօնական տեղեկութիւն ուղեց Ամերիկայէն այն երիտասարդին ուսման վիճակին վրայ, և դահացուցիչ պատասխան ընդունելով անոր յառաջադիմութեանը վրայ, երիտասարդին սա պատասխանը միայն տուաւ թէ անոր տարեկան թոշակն աւելնալով եղաւ 300 լիւրա:

ԳԱՃԱՃՆԵՐՈՒ ԱԶԳԱՐ

Յոյն պատմիչը Հերոդոտոս (484 Ն. թ. դ. Վր.), որ իրաւամբ հայր պատմութեան կոչուած է, հին Եգիպտացոց պատմութեանը, անոնց բարուցը, սովորութիւններուն և կրօնքին վրայ դիւրեր գրեց, որոնք ապագայ դարերու մէջ պատմութեան մեծ շտեմարան մը եղան: Անգղիայի ճանա-

պարհորդաց արդի հետադասութիւնները հաստատեցին Նեղոսի աղուներին վրայով հերոգոտոսի ըսածներուն մեծ մասը:

Ուրիշ շատ հետաքրքրական տեղեկութեանց մէջ, Հերոգոտոսի կեդրոնական Ափրիկէի մէջ քաճաճեցող մը կը յիշէ: Շատ փորձեր եղան այս ժողովուրդը գտնելու, բայց ի դուր, մինչև որ անցեալ տարի Իտալացի ճանապարհորդ մը Միանի անուն հաստատեց Հերոգոտոսի այն խօսքը: Միանի կրցաւ երթալ գաճաճներուն երկիրը, և անոնցմէ երեք հոգի ստացաւ. և թէպէտ ինք երկրին օգին չկրնար զիմանալ մեռաւ, անոր սպասաւորներն անոր դուրսիւններն ու յիշեալ գաճաճները Եգիպտոս բերին և Խոիւլին մատուցին: Գաճաճներուն աղբը կը կոչուի «Նաամ»: Անոնց երկիրն է բարձր գաշտովայր մը հասարակածին հարաւային դին և ծածկուած է ցած և խիտ թուփերով որոնց մէջ գաճաճները կ'ապրին և կը պահուին: Միանիին առած երեք գաճաճներուն մէկը որ կին էր՝ Եգիպտոս գալու ատեն ճամբան մեռաւ: Միւս երկուքը հիմա Գահրէ են: Ասոնց մէկը 20 և միւսը 12 տարեկան է: Մեծը 46 մատնաչափ բարձր է, իսկ կրտսերը՝ 43 մատնաչափ: Անոնց գոյնը և դէմքն ընդհանրապէս Եթովպացւոց գոյնին և դէմքին նման են, բայց անոնց փորի կողմը դուրս ցցուած է, քիթը շատ տափակ, և ուղուները շատ լայն:

Մեծը կու գայ իւր 23 քաշ: Ասոնց լեզուն կեդրոնական Ափրիկէի ուրիշ ցեղերուն լեզուին ամենաին չի նմանիր: Խոիւլը մեծ ուշադրութիւն տուած է այս ժողովուրդին և հիմա որ անոնց երկիրը գտնուած է, և անոնցմէ երկու հոգի իբրեւ օրինակ բերուած են՝ Եգիպտոս, տարակոյս չկայ թէ քիչ ատենէն անոնց վրայ աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններ պիտի ընդունին:

ԳՈՐԾԷ ՉՀԱՆՈՒԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑ

Պատրաստ եղիր կէս ժամ կամ ժամ մը աւելի ապա ծաղայութեանդ, եթէ պէտք է, և այսպէս ընելով մի համարիլ թէ մեծ քան մը բրիլ: Այնպէս եղիր որ քեզ գործածողը չկրնար լսել անոնց քեզ ըլլալ ընտրէ: մոնաւանդ ուրիշ գործածողներու ճամբայ տալ քան քեզ: Այն երիտասարդները որ միշտ ժամացոյցը կը նային իրենց գործին գաղթելու րոպէն չանցնելու համար, որ, գործը ինչ կ'ուզէ ըլլայ,

իրենց աշխատութեան ժամանակը ճիշդ պահել կ'ուզեն, որ կը հաշուեն թէ ինչպէս կրնան իրենց գործը թերի ընել առանց յանդիմանուելու, և որ վերջապէս խնայութիւն չեն ըներ իրենց գլխաւորին ինչքը գործածելու մէջ, տուելին կ'ըլլան, գործի նուազութեան ժամանակ, լսելու իրենց գլխաւորին թէ այլ ևս գործ չկայ իրենց համար:

ՈՒՆԻԱՅԷՆ ԼՈՒՐ ՄԸ

Ունիայէն մեզի ուղղուած նամակի մը խօսքին նայելով, Ոսկեան անուն Սեբաստացի մը մօտեցաւ յիշեալ քաղաքը կու գայ, եւ ըսելով թէ Սեբաստիա բնակող Ամերիկացի տղադոր Ուէսդ Բժշկին աշակերտն է եւ Բողոքական է, կը սկսի բժշկութիւն ընել, բայց տղադոր Ուէսդին Ունիայի Բողոքականաց քարոզչին պատ. Գրիգորի ղրկած հեռագրէն կը հասկցուի որ յիշեալ Ոսկեան տղադոր Ուէսդի աշակերտը չէ, այլ Իպրահիմ անուն Բժշկի մը քովն ելած է: Ոսկեանին Բողոքական չըլլալն ալ կը հասկցուի անոր Սուրբ Գրոց վարդապետութեանը բոլորովին անտեղեակ ըլլալէն: Բայց եւ այնպէս ոմանք յիշեալ Ոսկեանին իբրեւ Բժշկի պատիւ կ'ընեն եղբր:

Նամակը կ'ըսէ թէ չորս տարի առաջ ուրիշ մէկը նոյնպէս Ունիա գալով եւ տղադոր Ուէսդի աշակերտ ձեւանալով բաւական ժամանակ ժողովուրդը խաբեց, եւ թէ ուրիշ անգիր ալ ուրիշ խաբեքներ նոյն տղադորին անուամբ Բժշկութիւն կ'ընեն:

Բժշկութեան սէս միափուկ արհեստի մը մէջ պարտէ գտնելու համար ստույթեամբ երեւելի Բժշկի մը աշակերտ ձեւանալ, ինչպէս նաեւ այսպիսի խաբեքներու պաշտպան կենալ, յայտնի է թէ ողջամիտ մարդոց առջեւ ընդունելի գործ մը չէ:

ՀԱԼԱԾԱՆՔ ԵՒ ԸՆԴՈՒՄՈՒԹԻՒՆ

Ըստ մեր աղբայնոց, հրապարակաւ Աւետարան քարոզելը մեծ ոճիր է: Վասնորոյ, յորժամ մենք ըստ Տեառն հրամանի յայլեւայլ տեղիս կ'աւետարանեմք, տալապայման զոյրացմամբ դրդեալ ի կիրք տան. «Որպէս յանդիմաբար զԱւետարան ի ձեռն ձեռն ամէն տեղ եւ ամէն մարդոց առջեւ կը քարոզէք, մինչդեռ եկեղեցականք մեր հաղիւ համարձակին զանազան թաշկինակօք միաթուրեալ Աւետարանը դրակալին վրայ յեկեղեցիս կարդալ եւ քարոզել: Եւ ոչ միայն այսքան, այլ եւ կարի յոյժ հայհոյական բանիւք, ծարաւի արեան մերոյ, որպէս հեղեղ կը հանցեն իւրեանց բերնէն ամէն տեսակ

կծու երգիծաբանութիւններ, որպէս զի կարենան զմեզ արգելել Աւետարանի քարոզութենէն: Դարձեալ այսու եւս չյաղենալով ուրիշ միջոցներ ի գործ կ'ածեն իւրեանց կամք գործադրելու համար: Յետին աստիճանի գինեմու մը կանչելով, նմա գալաւ պէս պէս խոստումներ կ'ընեն ըսելով, «Մի վախճար Բողոքականներէն. երբ անոնք զքեզ բանտարկեն, մենք ըստ ամենայնի քեզի կռնակ ենք հանել վաղ ընդ փոյթ բանտէն. ուստի ուր որ տեսնես զանոնք, աներկիւղ հալածէ, նախատէ, հայհոյէ, ծեծէ», այլովքն հանդերձ: Ինչպէս ըրին իսկ. մինչ եղբարց միոյն խոնովը նստած էինք, յանկարծ վերոյնշեալ գինեմուն իբրեւ կատաղի վագր մի յարձակելով մեր վրայ, սոսկալի յիշոցներով բռնցի դարկաւ, Աւետարանը գետին նետեց հայհոյելով, այնպէս որ հաղիւ կարացինք գողերցնել կախել: Ասկաւ այնչափ ցաւ առարկայ չէ, քանզի խառնիճաղանձ բաղմութենէն շատերը բազմիցս կը հայհոյեն մեր Աւետարանը, գողցեն թէ մեր Աւետարանը նորահար բան մըն էր: Սակայն ի վեր քան զամենայն զարմանալին այս է, որ զիրենք Քրիստոսի փոխանորդ համարող կղերականք որոնք կը պնդեն թէ առ Ստուած միջնորդելով կը քաւեն ժողովրդեան մեղքերն ամէն ատեն՝ քանիցս անգամ հայհոյած են Աստուածաշնչին եւ Աւետարանին: Եթէ որեւանք եւ տէրտէրք կը յանդգնին ժողովրդեան առջեւ այսպիսի կերպիւ անարդել մեր Աւետարանը, անտարակոյս համբալ ժողովուրդն եւս քան զեւս պիտի անարգէ: Ինչպէս չինականին մէկն ըսած էր իր եղբարց մէկուն, «Եթէ ձեր Աստուածաշնչը չիտակ ըլլար, հայր սուրբը կը հայհոյէր»: Վերը յիշուած միլի անձն իրեն առջնորդ եւ համախոհ եղողներէն իշխանութիւն առած ըլլալով, ուր որ հանդիպի մեզի՝ նպատակելով ու մահ կը փչէ: Նաեւ քաղքիս սրիկաները դաւադրութեամբ միարանած են որ, եթէ Բողոքականներէն մին կամ նոցա քարոզչին առանձին տեղ մը ձեռք ձգեն, այնչափ դանակոծեն որ այնուհետեւ չյօրեն Աւետարանն աստ եւ անդ քարոզել: Ինչպէս անգամ մը քանի մը սրիկայք միաւսմուռ խորհած էին տեղւոյս քարոզչը, հետը միճաբանելու կամ անոր բան հարցնելու պատրուակաւ, տեղ մը կանչել, եւ իւրեանց կամքն ի գլուխ հանել, բայց բարեկամ մը նոցա այս դաւը լսելով քարոզչին խնայուց զգուշանալ իր անձին: Ահա այսպէս բոլոր աշխարհ մեզի թշնամի կըլած ամէն օր դարսն կը դործէ, որպէս զի պատէն ատեն մը բաւելով ձգէ զմեզ: Այս իրողութիւններէն ամէն հմուտ անձ տկներեւ կը տեսնէ թէ մեր աղբայինք կարի ողորմելի վիճակ մը ունին հանդերձ եկեղեցականօք: Ուստի, ով դուք որ Հայաստան ըլլալ կը պարծիք, եւ Հայոց բարոյական վիճակին բարւոքման նպատակ կ'ուզէք, ի դուր շարժեցէք: Եկէք, միութեան, ջանից եւ աղօթից ձեռն կարկառելով մոռութենք երկնաւոր Հօրէն որ մեր եղկելի ազգին այց առնէ յերկնից շնորհօք Սուրբ Հոգւոյն:

Գ. ԳՐԻԳՈՐ ԳԵՈՐԳԵԱՆ

Վան, 27 մայիս, 1874:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Յունիս 26 ըստ Յուն. և Յունիս 8 ըստ Լատ. 1874.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Վիենայի Օսմանեան դեսպան Գապուլի փաշա, որ մօտերս Կոստանդնուպոլիս եկած էր, փոխանակ Շէվքէթ պէյի Պոլսոյ քաղաքապետ անուանուեցաւ:

— Բերիոյ կուսակալ Շիրվանիզատէ Մէհմէտ Բիշաի փաշա, Հէճազի կուսակալ անուանուեցաւ փոխանակ Մէհմէտ փաշայի որ Բերիոյ կուսակալ դուրեցաւ:

— Սատրգ փաշա մօտերս Կոստանդնուպոլիս դարձաւ, բայց կայսերական դիւանին անօրէնքը Ղալիպ պէյ, փոխանակ Սատրգ փաշայի, եղաւ նախագահ մարտատան ժողովին: Թէև Սատրգ փաշայի կարգադրած փոխառութիւնը կառավարութեան կողմէն չվաւերացաւ, կ'ըսուի թէ տակաւին Սատրգ փաշա Եւրոպայի դրամատեարց առջև մեծ համբաւ ստացաւ իբրև յաջող ելիմտագետ: Հիմա եպարքոսին կը մնայ լաւագոյն կարգադրութիւն մը ընել:

— Անցեալ շաբթու մէջ կառավարութիւնը քիչ ժամանակի համար հարկերն 12 տոկոսով և հարկերն 1 գեղջով 500,000 լիրայի փոխառութիւն մը ըրաւ Ղալիպի սեղանաւորներէն: Այս ստակն ուրիշ գումարներով, ընդ ամէնը 1,800,000 լիրա, Եւրոպա դիւրեցաւ Օսմանեան տէրութեան պարտուց յուրիս տոկոսները վճարելու, 700,000 լիրա ալ հոս պիտի վճարուի: Երկու միլիոն լիրա ալ պիտի վճարուի օգոստոսի մէջ առ ժամանակեայ փոխառութեանց համար. սեպտեմբերի մէջ ալ պիտի վճարուի դարձեալ 1,600,000 լիրա:

— Անցեալ շաբթուան մէջ քանի մը անգամ երկրաշարժի թեթև յնցումներ զգացուեցան Կոստանդնուպոլիս, մանաւանդ Պոսֆօրի գեղերուն մէջ:

— Սուլթանը մէճիտլիյէյի առաջին կարգի պատուանշանը շնորհեց Հայոց նորընտիր պատրիարքին, Գեր. Ներսէս եպիսկոպոսին:

— Կ'ըսուի թէ Բարձր. դուռը հրաման ղրկած է գաւառաց կաւակալներուն նոր ընդհանուր աշխարհահամար մը ընել, որպէս զի զինուորադրութեան և պէտէլիէյի տուրքի մասին եղած թերութիւններն ուղղուին:

— Խըտիւիյէ անուն շոգենաւաց ընկերութիւնը բողոք ըրած է Ազիլիյէ ընկերութեան դէմ, ըսելով թէ Գարս և Պէհէրա անուն շոգենաւաց ընդ-

հարման պատճառը Գարսն էր, ուստի և Պէհէրային եղած վնասուն դէմ հատուցում կը պահանջէ: Ընդհակառակն, Պէհէրայի նաւապետը Լեւա իբր մարդասպան բռնուելով անցեալ օր, քանի մը ժամ ոստիկանութեան բանտը մնաց, բայց յետոյ արձակուեցաւ ոստիկանութեան պաշտօնէին հրամանաւ: Լեւա նաւապետն Աւստրիոյ տէրութեան հպատակ ըլլալով, Աւստրիոյ դեսպանին պաշտպանութեանը ներքև կը գտնուի:

— Լէվանդ Հերալտ կ'ըսէ թէ Բարձր. դուռն ծառայութեան մէջ մէկ Անդղիայի ճարտարապետ միայն կայ որ Մոհամմէդ Խալի անուն զրահաւոր շոգենաւին յատուկ մեքենաներուն կազմութիւնը և գործածութիւնը դիտէ, և թէ այս ճարտարապետին ալ իմաց տրուած է որ պիտի արձակուի: Ասկէ կը տեսնուի որ, կ'ըսէ յիշեալ լրագիրը, նաւատորմին մէջ այն զրահապատ նաւին պէտք չկայ: Եթէ այսպէս է, ցաւալի է որ այս բանը նաւին շինուելէն առաջ չգիտցուեցաւ:

— Լոնտոնայի լրագիրներէն մէկուն մէջ հեռագրաւոր մը կ'ըսէ թէ Բարձր. դուռը մօտերս Միացեալ Նահանգաց դեսպանին իմացուցած է թէ Թուրքիէն Աստուածաշունչի վաճառումը Թուրքիոյ մէջ արգելելու դիտաւորութիւն ունի: Սակայն այս դիտաւորութեան նկատմամբ պաշտօնական ծանուցում մը դեռ եղած չէ, և կը յուսացուի թէ պիտի չըլլայ, քանզի այսպիսի գործ մը մեծ գըրգռում պիտի պատճառէ բոլոր Քրիստոնեայ աշխարհին մէջ:

— Կայսերական վճիռ մը ելած է որ Ալպանիոյ Շքոտրայի կուսակալութիւնը և Բրիդրէնտի ու Մանասթըրի կուսակալութիւնները միացնելով մեծ գաւառ մը կ'ընէ, որ պիտի կոչուի Մանասթըրի կուսակալութիւն: Այլ Սաիպ փաշա այս նոր կուսակալութեան վայի անուանուած է, և այս պաշտօնին հետ մէկտեղ պիտի պահէ նաև երբորդ Օսմանեան բանակին հրամանատարութիւնը:

Ե Ի Ր Ո Պ Ա

Յունիս 14/26 ին Անդղիոյ Պապականք Լոնտոնի մէջ ժողով մը ըրին, ուր սրողումներ եղան ինպատակ աշխարհական իշխանութեան պապին, և հաղորդակցութիւն մը հաստատուելու Անդղիոյ և Եւրոպայի մնացեալ մասին մէջ գտնուած Պապականաց մէջտեղ: — Գաղիոյ կառավարութիւնն արդե-

լած է ծախել ինկած նաբոլէոն կայսեր որդւոյն Լուի իշխանին պատկերը:

— Կարողութեանց (Գարլիսոներուն) դէմ մղուած պատերազմներուն մէջ Սպանիոյ կառավարութեան զօրաց հրամանատարը և այն երկրին ամենէն յաջող զօրապետը մարաշախտ Գոնչա, յունիս 16/28 ին Էսթէլլա քաղքին առջև մղուած կռուոյն մէջ սպանուեցաւ: Թէպէտ 80 տարեկան էր, տակաւին շատ գործունեայ էր, և անոր մահը մեծ կորուստ է Սպանիոյ:

— Կ'ըսուի թէ Ֆուլտա քաղաքը ժողով ընող Կաթոլիկ եպիսկոպոսունք եկեղեցական դժուարութեանց նկատմամբ հաշտութեան առաջարկութիւն մը ըրած են Գերմանական կառավարութեան:

Ա Մ Ե Ր Ի Կ Ա

Ամերիկայի միացեալ Նահանգաց աղգային ժողովը որոշած է խնդրել Նախագահէն որ օտար տէրութեանց հետ ի պաշտօնէ թղթակցի սա կարդադրութիւնն ընելու նպատակաւ, որ տէրութիւն մը պատերազմ հրատարակելէն առաջ, կռուին պատճառ եղող խնդիրն իրաւարարներու դատաստանին յանձնէ: Այսպիսի որոշում մը ըրած են նաև Անդղիոյ խորհրդանոցը և Իտալիա:

Մ Ա Հ Ա Գ Ո Յ Ժ

Յաւով կ'իմացունենք որ Իւթիւճեան Պատ. Սիմոնի երէցիկին տիկին Հեղինէ, երկարատև հիւանդութենէ մը ետքը, Յունիս 2ին Քրիստոնէական երջանիկ հանգարտութեամբ կընքեց իր մահկանացու կեանքը ի խոր սուգ համակելով բոլոր գերդաստանը: Հետեալ օրը հանգուցելոյն մարմինը թաղուեցաւ Գնալը կղզին Հայոց գերեզմանատունը: Յուդարկաւորութեան պաշտօնը կատարուեցաւ ի ներկայութեան շատ բարեկամաց այլ և այլ ազգայնութենէ, որոնք ուշագրութեամբ մտիկ ըրին Գաբրիէլեան Կարապետ և Կոստանդեան Աւետիս պատուելիներուն և Բօպէրդ գոյէճի ուսուցչներէն ճէճիզեան Յակոբոս էֆէնտի տուած քարոզներուն:

Ա. Ի. Ե. Տ. Ա. Բ. Ե. Բ. Գ. Ի. Ն. Ե. Բ.

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ (Հայերէն, Հ. Ե. Յ. Գրով Տաճկ.) փոսթայի ծախքով տարին 1 արծ. մէճ. 15 հատ, մէկ անձի ուղղուած 4 1/2 մէճ.:

ՍՄՍՍԱԿԱՆ (Հայերէն, Հ. Ե. Յ. Գրով Տաճկերէն և Պապականք), փոսթայի ծախքով տարին 1/4 մէճ. 10 հատ, մէկ անձի ուղղուած 2 1/2 մէճ.:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻՍՍՈՐԱՐԱՅ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԵՆ Խմբագիր Զ. Ք. Կրին

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ Զագագծըլար, Յակոբեան խան, Թիւ 12.